

YELOD 33^{id} NÜM: 1 2023 YANUL PADS: 1 jü 8.

PÖTÜ YELACEN

flanaü redak vipob alane ün yel kömöl takedi e livüpi zesüdikis gönü bujäfs ona – ba i Volapük bevü votiks. Yel epasetöl eklülädon binön jenotaliegik pro Volapükanef. Ün febul diläd Volapükik ela Wikipedia egeton guvani nulik ä ziliki: ‚Jan van Steenbergen', dö vobods veütik kelana om it epenom pro gased obsik (logolsös nümi dekulik!). Kadäm äbejäfon säkädis anik ed ekleilükon nemis cögapiädas (logolsös nümi mäzulik!). Sog bevünetik Volapüka ekoedon bükön lautotemi tiädü „Ettimo e nutimo. Vio Volapük pägebon ün tumyels kil", buk kelik mögükon reidanes ad leigodön fomis cifik tel Volapüka (penäd at i binon dagetovik ladetü ‚*https://sites.google.com/site/mekavapuqkav/home/vp/divoqp_jodema*'). Pübot at pesedon bukemes in zifs difik: ‚Wien', ‚München', Sänt⸗Peterburg', ‚Moskva', ‚Ekaterinburg', kelos eblöfon pö dunetäbs bukemas, das Volapük jünu pagebon. Bevüresodo epubons i vödems nitedik votik, sevabo: tradutod Deutänapükik fa ‚Hermann Philipps' konota fa ‚J. Schmidt' tiädü „Dom in klerätalusüt", konots fa ‚Gogol" („Pöträt", „Mäned"), lids anik, … I pejafon resodatoped frutik pro Katalonänapükans (ladet: ‚*https://volapukcatalunya.mozellosite.com/*'). Hiel ‚Danny Zhang': kadäman < emekom tradutodis lidas anik, e vödems tefik penotükons medü gased obsik. In gased ot i pepübons tradutods legudik fa ‚Hermann Philipps': cifal < e ‚Oleg Temerov', äsi kapits anik se „Plin smalik": vobot tradutik sevädik ela ‚Ralph Midgley'. As sek yela epasetöl menäds fütürik olabons vödemis dasamik mödik ad reidön Volapüko. Somikos pofövonös id ayelo!

Redakan:

I:2:2023

ZÖG.

Fa ‚Frank Roger’ (tiäd rigik: ‚The Delay’). Tradutod fa ‚Hermann Philipps’.

Nu ya äbinos neit folid bal pos votik, das hiel Roderick päletirom se slip oka dub tonäratonät. Ähagom ed äsagom blasfämi, ibä bo no öfägom ad slipikön dönu bü düp mälid, kü ömutom löädön se bed.

Leklär bleinüköl älitükon slipacemi omik. Dönu tonäratonät sudüköl äsökon. E täno noid votik et äbinon lilamovik dönu: rein; rein ästuron donio ed änoidülon ta fenäts. Äkanom lielön fulikön legrufis e donioflumön noidölo vati in reinarüds.

Äkripom se bed, ägolom lü fenät, ed ämaitirom körteni. Ye no äkanom logön seimikosi. Plödo äbinos pägablägik. Alna ven älekläros, äspelom ad logön seimikosi, ab te äkanom küpön brefüpilo gadi okik, äsva äsä fotografoti tu lunüpo pelitüköli.

Kis äjenon-li us plödo? Ägegolom ini bed, ädalilom tonis cenik tonära e sturareina, e logalips oma ädremons alna, ven leklär äjuton love sil.

Leigoso äbinos dü neits lätik fol. Töbo äkanom slipön, ed älefenom. No plu ökanomöv sufidön somikosi. Atos ye no äbinon säkäd veütikün oma. Säkäd veütikün oma äbinon, das igo no äfümom, va jenöfiko mistom ädabinon-la plödo ün neit.

Ün dels brefobüik ilöädom tü düp mälid äsä kösömiko, ed imogolom lü vob, äspetölo ad logön retodis sturareina. Säkäd äbinon, das retods somik leno idabinons. No ilogom fivilis u pladilis luimik. Gad e yebatapäd smalik fo dom oma äbinons sams. Planaglof retik usik äfainon löliko, bi no ireinos sis muls anik, ibä säg levemik idareigon in topäd at. Vätälölo stadi valemik nilädöpa, rein seimik nemögiko ibinon is, e fümo noniks mistoms levemik dü neit bal pos votik.

„Ba valikos at binon te fomälod obik”, ätikom. „Magälob valikosi at. Binos cütid, halud. Drimob atosi, igo ven galob löliko. U ba vedob lienetik, levemo lienetik.” Ivätälom ad konsälidön lanisanani, u pu ad spikön dö säkäd at ko flens u calasvists. Ab no nog iriskom ad dunön atosi.

Mistom äläsikom fino ebo bü düp mälid göda, äsä kösömiko. Älöädom, e brefüpilo älüodükom logedi plödio. Äsä ispetom, val äbinon so sägik äs däsärt. Top luimöfik lenonik älogädon.

Ädujetom brefüpiko, äklotom oki, älüvom domi ad golön lü voböp, ab demü janed ästopom pö el ‚Blue Monday Bar’: bal buamastaudöpas oka. So göliko ün göd äbinom dunetäb balik in plödakafibötöp, ed ififidölo

äslürfölo kafi, äsludom ad spikön dö dinäd okik ko bötan nilü ok stanöl – te ad lelilön cedi seimana. Ba öfrutos-la.

„Dönu petupob pö slip”, äsagom. „Atos jenon demü mistom maleditik et ko tonäraflaps. Leno kanob labön slipi saidik. Id ol labol-li säkädi somik?”

Bötan äsmililom ed ätovülom jotis. „Nö! Niludo eslipob dü mistoms. Ven fenob, nos kanon letirön obi se slip. Igo if dästüroyöv domi obik, no küpoböv osi e pas okonstatoböv osi, posä ugalikob.” Äsmilülom, ed äjonülom nitedi nemödik ad plänön kuratikumo atosi.

„Bos votik nog dabinon”, el Roderick äfövom. „Dü düps mödik i lilob reini, levemiki reini. Ab egalikölo, valöpo sägos äs püf. Vatatof lenonik logädon. No binos-li bisarik?”

Bötan äleyilom logedi omik – klülabiko no änitedälom – ed äsagom brefo: „Binos ba zög.”

„Zög-li? Kisi sinifon-li atos?”

Äseilom brefüpo, täno äplänom: „Äsä zög vü leklär e tonäratonät. Suvo paud binon vü ats. Ba leigikos jenon tefü rein. Ag! no sevob osi.”

„Atos smilöfon”, el Roderick ägesagom, ab bötan ya igegolom ninio, do dunetäbs nonik äbinons us ad pabebötön.

Äfidrinom kafi, ed ebo ven ävilom lüvön staudöpi, älogom flumi smalik vata su pärunaveg nilo fo ok. Ek ispilon-li drinedi oka? Lenö! Te om it äbinom is. Äseadom ed äküpedom, vio flum smalik ävedon blukil, e täno ad stun omik vat ai mödikum älemüron veo.

Älogom löpio. Silabobot blövik nenlefogik äbinon love om, klu atos no äkanon binön rein. Äblasfämom, ven vat igo nog mödikum äflumon veo, ed ävilom spidiko sefükön oki ninü kafibötöp. Ab vat ya ilöpikon jü maleols ed ävedükon stütädi oka fikuliki. Äperom leigaveti, ed äfalom föfio ini vat. Fikulo älöädom ad stanön dönu su futs okik. Äbinom löliko leluimik, e däsperiko äsukom bosi ad fimükön oki. Ävokom lü yuf, ab bötan neseimo älogädom.

Vat äfludon vemiko ed ävedon vifikum, äfomon viris e flumedavifodis, ädojedon omi, ed äkesumon omi lü top nesevädik.

„Ga sio zög ädabinon-la”, ätikom, do ai nog älecedom teori bötana voiki nesiämi. „Ön jenet et, mödot sturareina neitas lul okömon leigoäsä taidavef. Te milag nog osavon-la obi de noy.”

Du päketirädom ve süt, kel nu idavedikon ad belaflumed mäpetik, lü yuf ävokädom. Ab nek äjinon komön so göliko – pläs valans ijelons okis ta tuvatam.

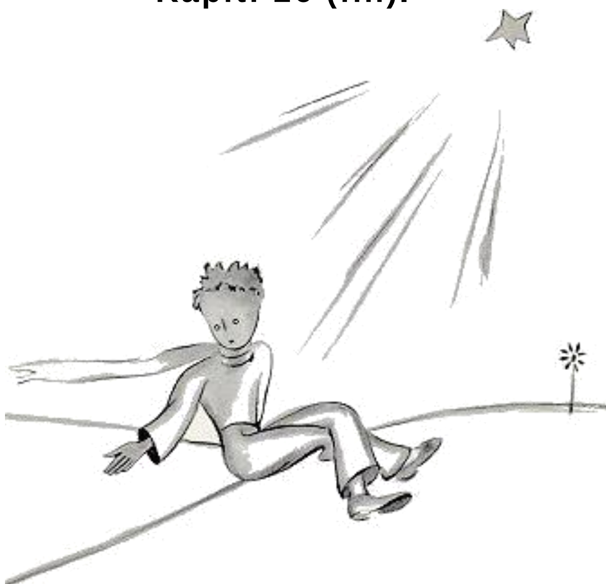
„Klu jenöfiko zög ädabinon”, ätikom, ven änelogädikom dis vat skömöl. Balido leklär, täno tonär, e fino …■

Vöds anik in vödem löpik pegeböls (Lingl., Deut.):

flumedavifod = eddy, Stromschnelle;
lanisanan = psychiatrist, Psychiater;
nenlefogik = cloudless, wolkenlos;
plödakafibötöp = outdoor café, Straßencafé.

PLIN SMALIK.

Kapit: 26 (fin).

„Suemolös! Fagot binon tu gretik. No ofägob ad kepolön ko ob koapi at. Binon tu vetik.”

Äseilob.

„Ab osümon ad jal bäldik pedejedöl. Jals bäldik no binons lügikodöls…”

Äseilob.

Boso äsäkuradikom. Ab äduinom steifüli nog bali:

„Sevolös! atos obinon plitülik. Ob it id ologedob stelis. Stels valik osümons ad fonäds ko ginöms ruilik. Stels valik äsvo oleadons drinön obi…”

Äseilob.

„Kiomuadik obinos! Olabol klokilis lultumbalion, olabob fonis lultumbalion…”

Ed i äseilikom, bi ädrenom…

„Ekö! zeilamapün. Leadolös golön obi go soaliko!”

Ed äseidom oki, bi ädredom.

Nog äsagom:

„Sevolös!… tefü flor obik… gididob demü on! Zuo kiofibik binon! E binon vemo balugälik. Te labon spinis miserabik fol ad jelön oki ta vol lölik…”

Leigo äseidob obi, bi no plu äkanob stanön. Äsagom:

„Ekö!… Val finikon…”

Äzogom nog boso, e poso älöädom ad stanön dönu. Ädunom stepi bal. Obo go leno äfägob ad mufön.

Nos ädabinon züamo pläamü leklärastral yelovik nilü maleol omik. Dü timül äblebom nenmufik. No ävokädom. Äfalom nevifiko, äsä bim falon. Atos igo no äkodon noidi kodü sab.

Kapit: 27.

Nu vo yels mäl ya epasetikons… Nog neföro äkonob jenotemi at. Flenädans, kels idönulogons obi, äkotenikons, das äbinom lifik. Äbinob lügik, ab äsagob ones: „So binos demü fen…”

Nu boso etrodob obi. Jenöfo… no lölöfiko. Ab sevob fümo, das egekömom lü planet okik, bi ün delaprim no etuvob koapi omik. Zuo koap et ga no äbinon sovemo vetik… E plidob neito ad lilön stelis. Tonons äs klokils lultumbalion…

Ab ekö! bos plödakösömik tefon musuli ut, keli edäsinob pro plin smalik. Eglömob ad lenyümön pö däsinot et küiredi küirik! Neföro okanom-la fimükön musuli len jip. Sekü atos säkob obe: „Kis ejenon-li su planet omik? Binos vemo luveratik, das jip efefidon-la flori…”

I:6:2023

Semikna sagob ninälo obe: „Fümo atos no ejenon! Plin smalik alneito jelom flori okik me klokäd glätik, e galedom gudiko jipi okik…” Täno fredob. E stels valik smilons nelaodiko.

Votikna sagob ninälo obe: „Semikna bitoy disipiko, e naed bal somik saidon pro mijenot! Ün soar seimik eglömom ad pladön klokädi glätik, u jip nennoidiko eplödiogolon neito…” Täno klokils valik cenons e drenons!…

Atos binon klänöfot gretik. Pö ols, kels i löfols plini smalik, soäsä pö ob, nos in leval so binon, äsä büikumo, if seimöpo (no sevoy kuratiko, kiöpo) jip, keli no sevobs, ud efefidon rosadi, u no efefidon…

Lülogedolsös sili! Säkolsös oles: „Va jip efefidon-li rosadi, u no?” E täno oküpolsöv, vio valikos ocenons…

E daülan nonik föro osuemon, kioveütik atos binon!

***

Ekö! länod at binon pö ob jönikün e lügikün in vol lölik. Länod ebo ot i dabinon su pad büik, ab edäsinob otosi nogna ad jonön oles oni in pats mödikum. Binos top ut, kö plin smalik epubom su tal, e poso enepubom.

Lülogedolsös küpäliko länodi at! dat fümolsös, das omemosevols topi at, if seimüpo otävolsöv in Frikop love däsärt. Ed üf so ojenosöv, das obeigololsöv is, — dabegob oles! — no ospidolsös! ostebedolsös dü brefüpil kuratiko dis stel! Üf täno hicil olükömomöv lü ols, üf osmilomöv, üf olabomöv heris goldakölik, üf no ogespikomöv, ven obesäkoyöv omi dö bos, tän oseivols-la, kim binom. Täno begö! olabolsös keliedi! no leadolsös plu lügön obi! openolsös obe vifiko, das ugekömom!…

FIN.

I:7:2023

Tradutod Volapükik fa ‚Ralph Midgley' ela „Plin smalik" fa el Saint-Exupéry balidnaedo pepübon medü gased almulik: „Sirkülapenäd" < de yel: 1999 jü 2002. Tradutod ot pemenodon fa ‚Hermann Philipps' e ‚Daniil Morozov' ün 2020. ■

DOG ELAS ‚BASKERVILLES'.

Fa hiel ‚Arthur Conan Doyle'.

KAPIT LULID. FADS PEBREIKÖL KIL (4).

„Nö! o söl: ‚Holmes'! no nog. No älabob livüpi, esuemob dinastadi te ädelo. Ab alo cedob, das mon läbinonös kobü titul e länilabot. Atos äbinon desin hitera neläbik obik. Lio dalaban desinon-li ad nätükön glori elas ‚Baskervilles', üf no labonöv moni saidik ad laidabinükön dalabotemi? Dom, glunidalabot e monem mutons läbinön kobo."

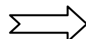
„Verätö! Soö! o siör: ‚Henry'! baicedob ko ol tefü frutab motäva nenzogik olik lü ‚Devonshire'. Ab mutob lonülön prüdamesüli te bali. Fümo no omutol detävön soaliko."

„Dokan: ‚Mortimer' < ogevegom kobü ob."

„Ab dokan: ‚Mortimer' < mutom gevön timi plage lönik, zu dom omik stadon ön fagot mö liöls mödik de olik. Igo pö vil vemikün in vol, no okanomöv yufön oli. Nö! o siör ‚Henry'! mutol kesumön ko ol seimani fiedik, kel ai obinon gönü ol."

„Mögos-li, das ol it okanol lükömön usio? o söl: ‚Holmes'!"

„If stad säkäda ocenon ad krisid, otöbidobös ad komön us pösodiko; ab sevedolös, das, demölo plagi konsultik veitöfik obik e begis nenstopik obi valöpao rivölis, nemögos pro ob ad ditön de ‚London' dü tim nesevädik. Anu balan pösodas dalestümabikün Lingläna pamispikon fa mütogetan, e te ob kanob büoneletön lunofi nosüköl. Nu esevädükob-la oli, viovemo nemögos pro ob ad tevön lü ‚Dartmoor'."

„Täno kini mobolöv-li?"

‚Holmes' äseitom nami okik sui brad obik.

„Üf flen obik odunikomöv atosi, täno olabol meni digöfikün gönü ol pö dinastad spetätüköl. Nek kanon lesagön atosi fümikumo, ka ob."

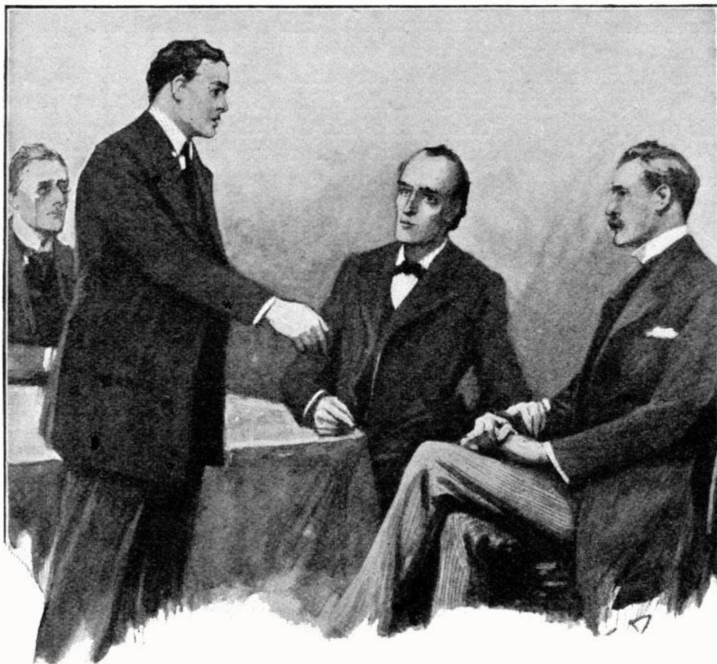
Leno äspetöfob ad lof at, ab büä ügesagob, ‚Baskerville' igleipom obi len nam e ladöfo äpedom oni.

„Soö! atos obinon vemo plitöfik flanaü ol, o dokan: ‚Watson'!" äsagom. „Ga suemol, pö stad kinik binob, e sevol säkädi sovemo leigoäs ob. Üf utevol lü ‚Baskerville Hall' ed okomol nilü ob, neai oglömob atosi."

Fütüriologam ventüras ai äjänälons obi, zu päplitob fa vöds hiela ‚Holmes' e fa lezil, ön kel baonan ilobülom obi as ketävan.

„Utevob vilöfo," äsagob. „No sevob, vio gudikumo okanoböv fegebön timi obik."

Fövot ofovon.

Leno äspetöfob ad lof at…